

Sluttrapport forprosjekt

Historiske Skjelfjord

Bolyst-prosjekt 2010-2011

Desember 2011
Flakstad kommune
Næring og utvikling

Forord

Flakstad kommune fikk i 2010 innvilget midler til å gjennomføre et tredelt forprosjekt for å skape stedsutvikling og økt bolyst. Det ene delprosjektet ble kalt Historiske Skjelfjord, og har hatt utvikling av opplevelsestilbud basert på stedets kultur og spesielle historie som hovedtema. Sluttrapporten fremlegges her.

Forprosjektet ble innvilget midler fra bolystprogrammet til Kommunal- og regionaldepartementet og Nordland fylkeskommune med 250.000 av en samlet bevilgning på 800.000 til alle tre delprosjektene; tilsagn nr 10204018.

Prosjektarbeidet er gjennomført i perioden juli 2010 – desember 2011. Vi takker for innvilget tilskudd og godt samarbeid for øvrig i prosjektet.

Ramberg, 20. desember 2011

Kurt Atle Hansen
Prosjektansvarlig

1. Bakgrunn og målsettinger

Bakgrunn

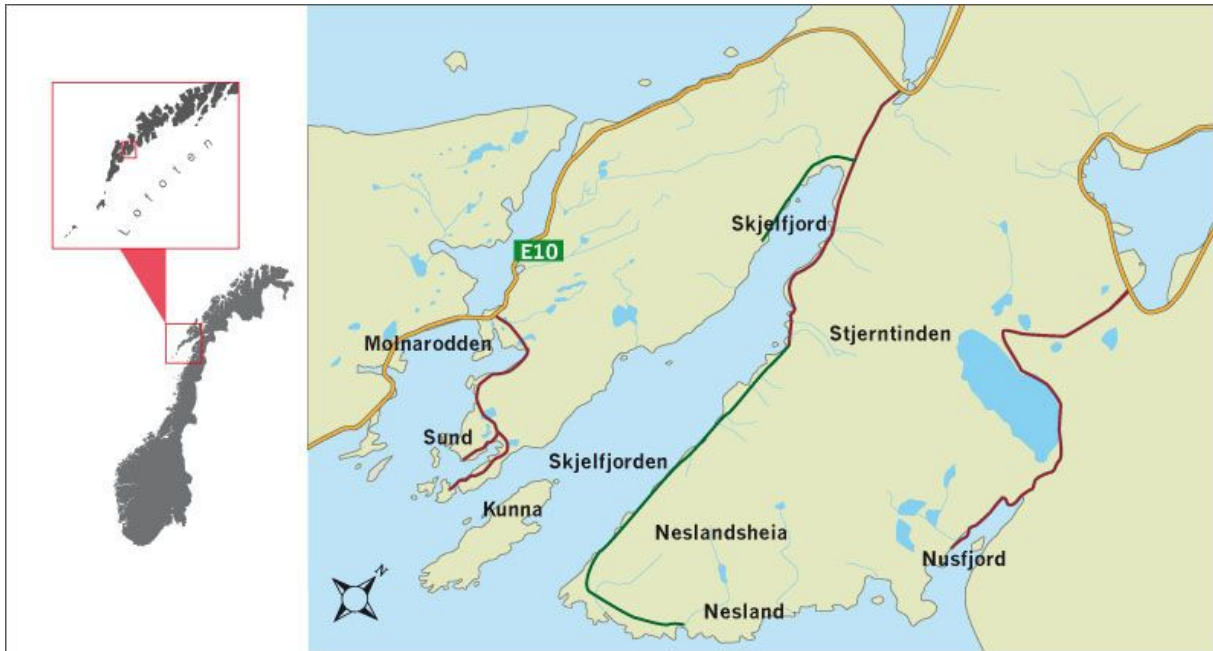
Flakstad kommune opplevde det første tiåret etter millenniumskiftet en negativ utvikling som medførte økonomisk tilbakegang og sterk fraflytting. Som en av landets mest utpregede fiskeri- og råvarekommuner, slo nye reguleringsbestemmelser, salg av torskekvoter samt markedskrise for fisk meget hardt ut.

Virkingen var bl.a. problemer med å trygge arbeidsplasser, passivisering og negativitet i mange lokalsamfunn. Flere ressurspersoner og miljø så likevel visse muligheter, og for bygda Skjelfjord var det naturlig å ta tak i stedets særegne historie knyttet spesielt til hendelsene i starten av 2. verdenskrig. Det ble derfor våren 2010 søkt om midler fra bolyst-programmet til KR D, og det ble samkjørt med to andre delprosjekt i Flakstad.

Skjelfjord var i 1940 utpekt til hvile- og reparasjonshavn for britiske og allierte krigsskip som opererte våre farvann. Etter kampene i Narvik i april 1940, kom flere marinefartøy til Skjelfjord med store skader som måtte repareres før de kunne komme seg over til England. Med hjelp fra bl.a. redningsfartøyet Sterkodder fra Lorentzen Mek. I Kabelvåg, så blev det utført reparasjonsarbeid over en periode på 5-6 uker, inntil tyske fly oppdaget flåten og gikk til angrep rundt pinsetider. 5 britiske soldater ble drept, og sivilbefolkningen ble evakuert. Noen søkte tilflukt i berghulen "Pannkaka" i Skjelfjord. Flere fikk nærkontakt med engelske og seinere tyske soldater i Skjelfjord.

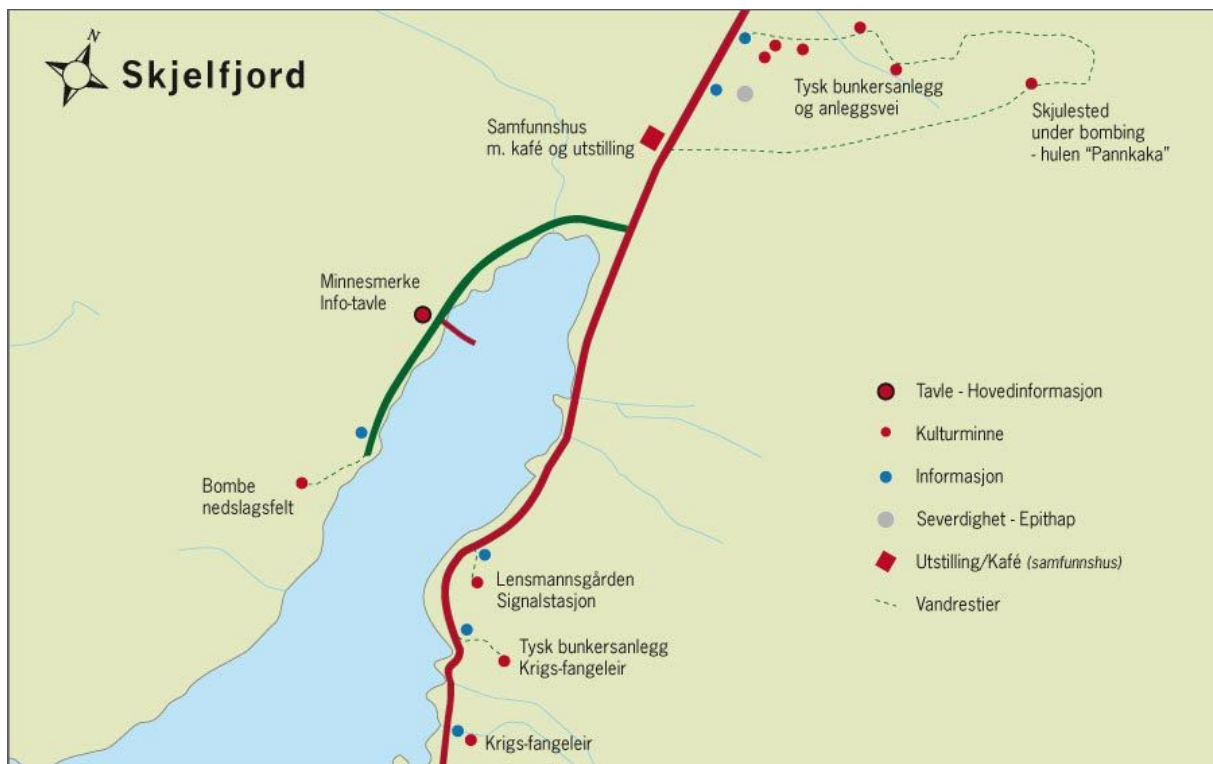
Minnet om hendelsene i 1940 har levd blant folk i Skjelfjord, men også blant mange gjenlevende veteraner i mange land. Det var derfor en stor dag da to av de overlevende fra engelske fartøy kunne avduke en minnebauta over de falne, ved et arrangement i Skjelfjord i august 2010.

Skjelfjord ligger i Flakstad kommune i Vest-Lofoten, ca 40 km vest for Leknes.

Bolyst-prosjektet har hatt som formål å mobilisere rundt konkrete muligheter som bygda har til å skape utvikling. Dette gjelder først og fremst synliggjøring av krigshistorien, men også stedets viktige tradisjoner og historie som fiskarbondedygd med allmenningskai, lensmannskontor, postkontor og andre sentrale funksjoner i Flakstad på den tiden. I første fase er det fokusert på krigshistorien, deretter kan andre tema og epoker eventuelt tas tak i seinere. Samarbeid med lokale lag og foreninger er viktig, likeså samarbeid med reiselivet og lokale bedrifter ifm utvikling av opplevelsestilbud og andre typer verdiskaping i Skjelfjord.

Oversikt over de lokaliteter som er kartlagt og arbeidet med i forprosjektet.

Prosjektmål og tiltak

Hovedmål

Utvikle kultur- og opplevelsestilbud basert på stedets spesielle fiskerbondekultur og dramatiske historie fra 2. verdenskrig.

Delmål

1. Aktivere lokalsamfunnet i å dokumentere lokalhistorien som grunnlag for steds- og næringsutvikling
2. Gjennomføre arrangement og bygge nettverk rundt krigshistorien og kystkulturen (fiskarbondetida)

2. Prosjektorganisering og ressurser

Forankring

Prosjektet er en del av den helhetlige innsatsen i Flakstad for å skape utvikling og ny giv i bygdene basert på lokale ressurser og muligheter. Flakstad kommune er Prosjekteier og prosjektansvarlig ved nærings- og utviklingssjef Kurt Atle Hansen. To fra prosjektgruppa er med i kommunestyret i Flakstad.

Styringsgruppe/prosjektgruppe

Det er etablert en felles styringsgruppe/prosjektgruppe uten eksterne deltakere i forprosjektet. Dette fordi man lokalt har kompetanse og godt nettverk til aktuelle eksterne aktører og fagmiljø.

Frid Arntzen, prosjektleder bolyst, Skjelfjord
Arthur Johnsen, Skjelfjord
Ranveig Myklebust, Skjelfjord
Magnhild Johnsen, Skjelfjord
Kurt Atle Hansen, Flakstad kommune

Samarbeidspartnere

Det har i forprosjektet vært dialog og avklarende runder med en rekke samarbeidspartnere, både de som er aktuelle i tidlig fase og seinere. Noen spesielt viktige nevnes her:

- Museum Nord, Lofoten krigsmuseum, William Hagvaag, Svolvær
- Familien Sverdrup, Reine. Eiere av historisk materiale (foto og dokumenter)
- Bundesarchiv-Militärarchiv, Freiburg, Germany
- Naval Historical Branch, HM Naval Base, Portsmouth, UK
- HMS Cossack Association, ved arkivar Keith Batchelor, UK
- HMS Penelope Association, ved sekretær Mike Bee, UK
- Moskenes og Flakstad Historielag ved Einar Benjaminsen
- Museum Nord, Norsk Fiskeværsmuseum, Å ved Alf Jonassen
- Universitetet i Nordland ved Linda Haukland
- Geirr Haarr, krigshistorisk forfatter

3. Gjennomføring av prosjektet

Tiltak gjennomført 2010-2011

Kontakt med museum, bibliotek, universitet, historielag m.v. for å samle kunnskap om bygdehistorien i Skjelfjord fra steinalder til moderne tid.

Det har vært omfattende kontakt opp imot ulike aktuelle instanser og fagmiljø. Spesielt viktig har det vært å få på plass samarbeid med regionale aktører som Museum Nord, Lofoten Krigsmuseum. William Hagvaag er en gründer som har bygd opp dette museet i Svolvær gjennom mange år til en av de største samlingene fra 2. verdenskrig.

For andre historiske epoker før verdenskrigen, er det etablert kontakt både med Universitetet i Nordland og andre avdelinger av Museum Nord, bl.a. Norsk fiskeværsmuseum på Å i Lofoten.

Dokumentasjon av stedets historie m. vekt på 2.verdenskrig (nettside, foto, video, dokumenter, gjenstander, montasjer m.m.)

Arbeidet er godt i gang, og det legges ut bilder og video på hjemmesida www.skjelfjord.net

Det ble laget en prøveutstilling sommeren 2011 for å vise en del materiale og gjenstander som var samlet inn. Dette ble gjort på ungdomshuset i Skjelfjord, et lokale som ikke var helt egnet til formålet. Det var kort tid til forberedelser, og lokalene skulle også brukes til andre formål innimellom.

Det skal i prosjektet skapes nye arbeidsplasser gjennom å bygge et kulturformidlingscenter hvor bygdas historie presenteres gjennom bilder, lyd og film. Kurs og fagseminarer vil også være del av prosjektet på noe seinere stadium.

Pannkaka er ei stor berghule i Skjelfjordura der noen bodde under krigen.

Bl.a. skal det merkes og informeres i terrenget der folk bodde, der anleggene var og der spesielle hendelser skjedde under krigen.

En eldre gård med eldre hus og uthus, samt en bunker skal fortelle historien om Skjelfjords fiske- bondekultur. Gården skal fortelle hvordan lokalbefolkningen levde under invasjon og okkupasjon. Samtidig skal gårdens fjøsbygg innredes som fangeleir – et typisk trekk for området under krigen.

Kulturkaféen Sjelefred; servering og historisk utstilling i Skjelfjord ungdomshus

Kafédrift og utsalg er naturlig å knytte til et historisk senter, og dette ble testet ut sommeren 2011 parallelt med prøveutstillingen. Det var naturlig nok begrenset med markedsføring og opplegg rundt dette, men en del folk var innom og viktig lærdom ble vunnet. Det er klart at en slags servering bør være i det senteret som etter hvert skal etableres i Skjelfjord. Senteret bør ligge i fysisk nærhet til kulturminnestier, som hule brukt som tilfluktsrom, bunkersanlegg, synlige nedslagsfelt etter bomber, eiendommer benyttet til fangeleire o.l.

Avduking av krigsminnesmerke m. kulturarrangement august 2010 i samarbeid med Marinen, Sjøheimevernet, Kystvakten, Royal Navy m.fl.

Dette var et av de mest omfattende tiltakene i forprosjektet, som også har hatt største effekt ift å sette Skjelfjord på kartet. Frem til dagen for avduking av minnebautaen, var det utført et

George Harlow ved minnebautaen i Skjelfjord 28.8.2010.

betydelig dugnadsarbeid med ymse forberedelser i bygda. Dagen opprant med strålende vær, og mange gjester og publikum kunne kose seg i sola.

Sjøforsvaret var til stede gjennom kystvaktfartøyet KV Heimdal. Mange prominenser med fylkesmannen i spissen kastet glans over anledningen, kanskje spesielt de to veteranene som var til stede og foretok offisiell avduking; George Harlow fra HMS Penelope og Kenneth Robinson fra HMS Cossack. George er nå 91 år gammel og bor i Australia. Han var 20 år da han var i Skjelfjord og møtte lokalebefolkningen som mannskap (forsidebildet). Kenneth bodde i Nord-England til han døde i 2011, 90 år gammel.

Etter avdukingen gikk det en flotilje med fiskebåter og småbåter etter KV Heimdal ut til området der det under krigen ble gravlagt mange omkomne sjøfolk og andre som falt i strid.

Veteranene har kransnedlegging for falne soldater i Skjelfjord.

Helhetlig planlegging og gjennomføring

Arrangementet med avduking av minnebautaen var en del av Skjelfjorddagan, en nysatsing som Innbyggerforeningen hadde fått i gang etter inspirasjon fra bolystprosjektet. Det satses på slikt arrangement hvert annet år. Om ettermiddagen dette første året var det servering og rokonkurranse med trebåt etter engelsk mal. På kvelden var det festmiddag på ungdomshuset for alle gjestene.

Prosjektgruppa var til stede i sin beste stas, og hadde god kontroll på arrangementene.

Prosjektmøter

Det har vært møter i prosjektgruppa stort sett hver måned, unntatt sommerstid. Prosjektgruppa har også hatt bygdemøter uten kommunen, men med andre aktører til stede. Etter møtene har det vært oppfølging og lokale prosesser. Prosjektarbeidet har fungert godt, og det har vært rimelig god fremdrift.

Det har vært åpne folkemøter og det har vært arrangert kafédialog med presentasjon av arbeid og planer i bolystprosjektet.

Det har vært tatt opp også andre ting enn det som i utgangspunktet var planlagt i bolystprosjektet. Gjennom lokal brainstorming hvor ulike ideer kastes frem for diskusjon, har det fremkommet idéer som kan følges opp også i andre sammenhenger. For eksempel

- Innkjøp av et større, nyere fiskefartøy uten kvote for plassering på land. Bruksområder: Undervisning mot skole og barnehager. Kursvirksomhet, serveringssted, overnatting, sted for arrangementer.
- Utnytting av slipen i Skjelfjorden; opprustes til fritidsbåtsservice og kursvirksomhet innenfor trebåtbygging. Eventuelt tradisjonell slipdrift hvis mulig.
- Utvikling av overnattingstilbudet i bygda. Bruk av eldre hus, nybygg, bygninger med historisk verdi.
- Utvikling av Skjelfjords egen kultur. Kulturformidling mot turistmarked og andre. Formidling av matkultur, båt og fiskeri, håndverkstradisjoner, gård og dyrehold. Også ta frem Skjelfjords eldre historie og sjøsamisk kultur.

Fremdriftsplan og milepæler

Prosjektet ble planlagt vinter/vår 2010 og igangsatt i juli 2010. Avslutning er foretatt i desember 2011. Pga. sein avklaring i starten mht finansiering, ble prosjektet noe forsinket og avsluttet et halvår etter opprinnelig plan, som sikkert var noe optimistisk. De milepælene som ble satt før start har holdt rimelig godt, dog litt justert. Forprosjektet har totalt sett hatt det omfang som var planlagt, og har skapt gode resultater.

Samordning ift kommunale planer og tiltak

Forprosjektet *Historiske Skjelfjord* er gjennomført som et integrert delprosjekt i en samlet satsing på stedsutvikling i Flakstad med felles søknad; Bolyst i Flakstad i 2010. Flakstad kommune har gjennom forberedende arbeid lagt til rette for parallelle prosjektsatsinger i flere bygder, og dette skal følges opp med videre prosjekt. Bolyst-arbeidet er forankret i kommunens planer for videre

utvikling av næringsliv og lokalsamfunn. Det relateres også til kommunens arealplan og plan for kulturminnevern.

Det skal legges bedre til rette for utnytting av lokal kultur og kulturminner, og det er dialog om dette med Nordland fylkeskommunes kulturminneavdeling samt reiselivet ved Destination Lofoten. Epitaph er Flakstad kommunes bidrag til Skulpturlandskap Nordland, og skal integreres ift videre satsing i Skjelfjord.

Skulpturen Epitaph ligger nedenfor der kanonstillingene var.

4. Resultater og effekter av prosjektet

Måloppnåelse, nytteverdi

Generelt vurderes forprosjektet *Historiske Skjelfjord* å ha en god måloppnåelse, vurdert ift de mål som var satt og de ressurser som har vært tilgjengelig.

Delmål 1

Aktivere lokalsamfunnet i å dokumentere lokalhistorien som grunnlag for steds- og næringsutvikling.

Prosjektet er realisert som et samarbeid mellom lokale grupper i Skjelfjord. Innbyggerforeningen og grendelaget har vært sentrale, i tillegg til andre samarbeidspartnere. Det har vært rimelig godt oppmøte både på folkemøter/ bygdemøter, på arrangement og på dugnader. For eksempel bygging av kai og rekkverk rundt bautaen.

Det virker som om folk er stolt av det som er igangsatt og skapt i bolystprosjektet i samarbeid med andre gode krefter. Det er også en god del forventninger skapt til videre oppfølging av forprosjektet.

Delmål 2

Gjennomføre arrangement og bygge nettverk rundt tema krigshistorien og kystkulturen i fiskarbondetida.

Det store arrangementet rundt avdukingen av minnebautaen, gav positiv effekt på mange måter. Mange var involvert i arrangementet og Skjelfjorddagan ellers. Et stort antall gjester med bl.a. fylkesmannen, sjøforsvaret, krigsveteraner og deres familier var tydelig imponert over hva den vesle bygda kunne få til.

Skjelfjord ble effektivt satt på kartet, og det er i tida etterpå fulgt opp med kontakt mot ulike historiefaglige miljø og personer i inn og utland. Gjennom møter, telefoner, post, epost, internett og Facebook er det kommet inn mye informasjon som har gitt et godt grunnlag for videre arbeid med et senter for dokumentasjon og formidling.

Nettverksarbeidet har fått et betydelig omfang, og skal følges opp og systematiseres i neste fase av utviklingsarbeidet i Skjelfjord. Det store nettverket med veteraner og tidsvitner fra Norge og England skal seinere også utvides til andre land.

Andre effekter og erfaringer

Prosjektet hadde utspring i den negative utviklingen i kommunen, med tap av arbeidsplasser, mye pessimisme og fraflytting. Dette er også en generell samfunnsutvikling hvor flere negative faktorer spiller inn:

- fraflytting over tid
- manglende tilbakeflytting av utdannet ungdom
- ensidig næringsgrunnlag
- nedbygging av hovednæringen – fiskeri
- lavt utdanningsnivå i befolkningen
- ensidige og få kvinnearbeidsplasser
- økende alder i befolkningen

Flere unge er engasjert i det som skjer, og gir mange tilbakemeldinger. Det er også interesse fra skolene om å oppleve historien på en ny og mer direkte måte.

De eldre i bygda er en ressurs på historien, men også på å hjelpe til på ulike måter. Noen koser seg med det nye samlingsstedet ved bautaen, som bekranses på 17.mai.

Forprosjektet har hatt som formål å fremme stedsutvikling og næringsutvikling i Skjelfjord, og det er vurdert hvilke konkrete tiltak som er mest påkrevd. Mangelen på boliger og muligheter til å leie rom eller leiligheter i bygda, er et viktig hinder for utvikling. Det er derfor startet planlegging av et område for nybygg av rorbuer. Dette styrker utleieaktivitet, men skal også benyttes til startboliger for tilflyttere eller til overgangsfaser for lokalbefolkningen. Boliger og servering blir også viktig for realisering av historisk senter i Skjelfjord med studieopphold, kurs og besøk i kortere eller lengre tid ifm dette. Dette kan bidra til å skape kompetansearbeidsplasser, rekruttering for ungdom og arbeidsplasser for kvinner.

5. Videre utviklingsarbeid

Nytt bolystprosjekt; hovedprosjekt for realisering

Oppfølging av forprosjektet er planlagt i neste fase gjennom prosjektet *Skjelfjord i tiden*, som har fått bolystmidler for 2012 fra KRD. Her er planlagt 4 delprosjekt som direkte oppfølging og utvikling av de muligheter som forprosjektet har avklart. Arbeidet er allerede startet for neste fase, og det er planlagt åpent bygdemøte i februar 2012 for å informere og få nye innspill til planene.

Det beregnes at delprosjektene kan realiseres og føre til bedriftsetableringer og arbeidsplasser med lønnsom drift i løpet av en rimelig tid. Flakstad kommune vil fortsatt være prosjekteier, og det blir orientert og forankret politisk i kommunestyret når det foreligger mer konkrete planer og investeringer som det må tas stilling til.

Historisk senter med dokumentasjon, kurs og studier

Det historiske materialet som er samlet, kan gi flere muligheter for bearbeiding, presentasjon og lokal verdiskaping. Noe er allerede tatt i bruk i et undervisningsopplegg for grunnskolen. Faglige seminar skal gjennomføres jevnlig, og det skal legges til rette for attraktive studieforhold og tjenester for lokale og eksterne som vil jobbe med historien.

Det planlegges også markering av Skjelfjord også som minnesteid for falne, i samarbeid med familie og etterkommere til flere soldater som ble gravlagt på sjøen ytterst i Skjelfjord. De historiske hendelsene i 1940 – 45 skal ha fokus på kulturene som krysset hverandre – engelsk, norsk, tysk, polsk, russisk.

Bygging av rorbuer/utleierom

Da blir også bygging av rorbuer i havna et element i videre stedsutvikling, og et nødvendig tiltak for å skaffe gjesterom og leiligheter for utleie. Aktuelle eiere og drivere involveres i planleggingen. Dette må på plass før et historisk senter eventuelt kan bygges. Området i havna er mest aktuelt til dette, og den første idéskissen er klar.

Skredsikring ift tomter/rorbuanlegg

Flakstad kommune har stor mangel på boliger, og byggeklare tomter. Et stort problem er at de beste områdene er utsatt for skredfare og dermed sperret av NGI.

Området på Vestersida i Skjelfjorden bør skredsikres. Selv om det er vakre tomter langs fjorden, så er det ikke trygt. Ingen bygg eller næringsvirksomhet kan føres opp i dette området før det er sikret for ras.

Dette må følges opp av NGI, NVE og kommunen ifm ny skredsikringsplan for Flakstad kommune.

6. Prosjektregnskap

Kostnader	Budsjett	Regnskap	Avvik	%
Prosjektleder 12 mnd	155 000	160 376	-5 376	-3,5 %
Ekstern kompetanse	60 000	63 792	-3 792	-6,3 %
Møter, mobilisering	40 000	42 121	-2 121	-5,3 %
Vandringsstier, infotavler	70 000	94 789	-24 789	-35,4 %
Minnesmerke, arrangement m.v.	80 000	86 609	-6 609	-8,3 %
Utstilling, diverse	95 000	91 615	3 385	3,6 %
Sum kostnader	500 000	539 302	-39 302	-7,9 %

Finansiering	Budsjett	Regnskap	Avvik	%
Egenkapital	50 000	50 000	0	0,0 %
Egeninnsats	100 000	120 000	-20 000	-20,0 %
Bolyst-midler KRD	250 000	250 000	0	0,0 %
Flakstad kommune	100 000	119 302	-19 302	-19,3 %
Sum finansiering	500 000	539 302	-39 302	-7,9 %

Kommentarer til prosjektregnskapet

Forprosjektet er gjennomført etter planen, med noen mindre avvik. Vandringsstier/infotavler ble dyrere enn antatt, som følge av bl.a. innleide maskiner. Egeninnsatsen i prosjektet er økt som følge av dette, og at det ble underskudd i prøvedriften på kaféen dette første året. Det ble dermed ikke den beregna egenkapitalen å sette inn. Prosjektet har totalt sett et lite kostnadsavvik ift budsjett, og dette er dekket inn av Flakstad kommune.

7. Vedlegg

Satser stort i Skjelfjord

I slutten av august skal Skjelfjord innbyggerforening sette fokus på krigshistorien sin. Det er en dugnad hele bygda er med på og som nå har fått statlig støtte.

AV ØYSTEIN INGEBRIGTSEN

Nylig ble det klart at Flakstad kommune får 800.000 kroner i Bolyst-midler fra Kommunal- og Regionaldepartementet til tre konkrete prosjekter. Både Fredvang og Skjelfjord får midler til utvikling av lokalmiljøet, og tillegg skal kulturprosjektet "Impresario Lofoten" utvikles.

Minnesmerke

Skjelfjord har en spesiell tilknytning til andre verdenskrig fordi flere engelske skip brukte fjorden som hvile og reparasjonshavn i 1940 under okkupasjonen. Prosjektet skal nå få 250.000 av potten Flakstad har fått.

Gjennom flere år har det vært ivret for en skikkelig markering og innbyggerforeningen satser stort på arbeidet som nå nærmer seg slutten.

- Dette har tullet veldig på seg. Konrad Johnsen, som nå er død, var 15 år i 1940. Han var veldig opptatt av dette i ettertid. I mange år på slutten av livet ønsket han å skaffe et minnesmerke for de allierte men innså at ikke ville få det i havn. Så kom han til Skjelfjord innbyggerforening og spurte om hjelp, forteller Frid Arntzen.

Siden den gang har mer eller mindre hele bygda syslet med planene om en skikkelig marke-

ring av bygdas historie.

Og tirsdag i neste uke åpner utstilling og kafé med en rekke bilder fra både engelskmenn og lokal samling fra værelser H. Sverdrup på ungdomshuset. I tillegg skal man også her sette fokus på den tyske okkupasjonen med fangeleire og store bunkeranlegg i Skjelfjord.

Veteraner tilstede

Den 28. august skal minnesmerket avdukes på moloen med flere gjester tilstede. Blant annet to allierte veteraner som kommer tilbake til Skjelfjord.

- De er kjempeopptatte av dette og jeg skriver nesten daglig med dem, sier Arntzen.

Veteranforeningene som deltar i markeringen støtter også opp økonomisk forteller Frid Arntzen som også tar prosjektet med inn i skolen.

Under selve markeringen skal en rekke prominente gjester inviteres til avdukingen, og det skal blant annet lages til et tradisjonelt "tea party", rokonkurranse og kransenedleggelse.

- Kystvaktskipet kommer og vi oppfordrer lokale båter til å bli med for å legge ned krans, sier Ranveig Myklebust.

Uten en solid dugnadsinnsats fra hele bygda hadde ikke det omfattende prosjektet med krigsminnemarkeringen vært mulig.

- Alle har på en eller annen

Stor giv: Skjelfjord innbyggerforening er klare for stor minnesmarkering 28 august for hendelsen. Ranveig Myklebust (lv), Frid Arntzen, prosjektleder i Flakstad kommune Kurt Atle Hansen, Magnhild Johnsen og Cecilie Nygård Johnsen er glade for at staten bidrar til utvikling i Skjelfjord.

Foto: Øystein Ingebrigtsen

måte vært med, det hadde ikke latt seg gjennomføre uten, slår innbyggerforeningen fast.

- Flertrinnsraket

De tre prosjektene som nå har fått penger er en del av arbeidet med omstilling og ny giv i Flakstad. Prosjektleder Kurt Atle Hansen er svært godt fornøyd.

- De synes vi gjør noe bra, sier Hansen som forteller at

Skjelfjord ligger først i løypa fordi arbeidet her er kommet såpass godt i gang.

Tanken er også at denne satsningen kan gi grobunn for flere prosjekter i bygda for å skape vekst og utvikling.

- Vi håper det er første trinn i en flertrinnsraket, sier Hansen.

Og både Frid Arntzen og innbyggerforeningen mener eksterne midler nå gir ekstra pågangs-

mot for å satse videre i bygda. De mener Skjelfjord som også har fått tilflytting av barnefamilier utenfra den siste tiden har mye å by folk på.

- Vi er ei levedyktig bygd og vi gjør noe, slås det fast rundt bordet i det nyoppussede ungdomshuset.

- Svært gledelig

Bolyst-midlene skal også brukes på å få folk i husene i Fredvang og utvikle kultursatsning mot reiselivet om sommeren. Ordfører Stein Iversen (bildet) gleder seg over penger til utvikling i Flakstad.

AV ØYSTEIN INGEBRIGTSEN

- Jeg synes det svært hyggelig at vi får de midlene. Det er stor konkurranse om de og søknadsmassen i år er stor. At vi

når igjennom med tre søknader er kanskje uvanlig men desto mer gledelig, sier han.

Tomme hus

I Fredvang skal man jobbe for å få folk til å bo i de vel 40 tomme husene i bygda.

- Det er mange årsaker til at de står tomme. Den største årsaken er vel at folk blir gamle og går bort. Arvingene bor ikke i Flakstad og vi skal kartlegge muligheten for å snu dette. Tanken er muligheten for å gi en tomt på eieendommen slik at de kan selge boligen og

bygge et mindre hus, sier Iversen og poengterer at man skal trå varsomt overfor hensyn til barndomshjem og tilknytning til stedet.

Han peker på at pengestøtte også trenger entusiastiske innbyggere for å skape god utvikling.

- Midlene har sin ende, det som er viktig er innbyggerne i kommunen, sier Stein Iversen.

Kultursatsning

Det tredje prosjektet som har fått støtte, Impresario Lofoten, skal fokusere på kulturformidling mot reiselivet.

- Vi har kulturarbeidere på høyt nasjonalt nivå som vi tror kan utvikle et nytt marked mot for eksempel reiseliv om sommeren

Ifølge prosjektleder Kurt-Atle

Hansen får alle tre prosjektene like stor pott av de 800.000 kommunen nå har fått.

Skjelfjord
8380 Ramberg
Norway

14. May 2010

Mr. George Harlow
veteran from HMS Penelope
1 Kibby Avenue,
Glenelg North, South Australia

Invitation to official unveiling ceremony for war monument in Skjelfjord, Lofoten

Dear Sir.

Saturday 28.th of August 2010 a ceremony will take place in Skjelfjord, in the western part of Lofoten, Norway. A stone monument will be unveiled in memory of those Norwegian and allied who gave their lives for the freedom of Norway, during the war struggles that took place in Skjelfjord in April-May 1940.

We hereby invite you and your wife/family to the official unveiling ceremony for the war monument.

In addition to the official program for the unveiling, we also invite you to join us at a lunch at 13.30 on the Coast Guard vessel KV Heimdal or at the local service centre for elderly. This invitation also includes dinner 19.00 at Skjelfjord Community House.

For practical reasons we ask for your answer before July15th. 2010.

Yours faithfully

Frid Arntzen
Inhabitants Association in Skjelfjord

Enclosed: Official program and guest list

Forsvarsminister Grete Faremo
Forsvarsdepartementet
Pb. 8126 Dep.
0032 OSLO

Ramberg, 20. mai 2010

INVITASJON TIL ARRANGEMENT IFM AVDUKING AV MINNESTEIN I SKJELFJORD, LOFOTEN 28.8.2010

Flakstad kommune skal i samarbeid med Skjelfjord Innbyggerforening avduke minnestein over norske og allierte som gav sitt liv for Norges frihet i Skjelfjord-området i april-mai 1940.

Skjelfjord er en liten bygd i Vest-Lofoten som ble helt sentral i denne tidlige perioden av krigen, da et stort antall allierte krigsfartøy brukte fjorden og bygda som base for reparasjon etter kampene rundt Narvik. Også i 1943-44 ble Skjelfjord åsted for krigshandlinger og det ble etablert tunge befestninger og fangeleire.

Skjelfjord Innbyggerforening har fått stor respons på planene om å sette opp en minnestein samt etablere vandringsveger med informasjon om de historiske hendelsene under krigen. Kystvakten og Sjøheimvernet vil delta med fartøy og personell. Til arrangementet kommer også veteraner (med familie) fra Australia og England som tjenestegjorde om bord i HMS Penelope og HMS Cossack, to av fartøyene som var lengst i Skjelfjord. Også en rekke norske veteraner vil delta i arrangementet.

Flakstad kommune vil herved invitere forsvarsministeren med følge til å delta i dette arrangementet, og vi vil be ministeren om å foreta den offisielle avdukingen av minnesteinen.

Program:

- 11.00 Tea-party v. Flakstad bo- og servicesenter. Åpning av kultursti og historisk utstilling.
- 12.00 Offisiell avduking av minnestein v. Skjelfjord havn. Kransnedlegging på havet fra KV Heimdal og andre fartøy.
- 13.30 Lunch om bord i KV Heimdal og i Flakstad bo- og servicesenter
- 16.00 Ro-regatta etter engelsk mal, med norsk vri på Skjelfjord havn.
- 19.00 Middag i Skjelfjord bygdehus

Vi håper at forsvarsministeren har anledning til å komme, og ser frem til svar snarest mulig.

Med vennlig hilsen

Stein Iversen
Ordfører

Randi Gregersen
Kommunalsjef

Official unveiling ceremony for war monument in Skjelfjord, Lofoten August 28th. 2010

Guest List

General Harald Sunde, Chief of Defence,
Vice-Admiral Jan Eirik Finseth, National Joint Headquarters,
Commander Morten Jørgensen, Coming sea captain of Coast Guard North,
Commander Steve Olsen, Outgoing sea captain of Coast Guard North
Second in command, Trond Einarsen, Coast Guard North
Chief OPS Lars Kjøren, Coast Guard North
OPS II Knut Bjørkly, Coast Guard North
Bernt Brovold, Chief of Regional Joint Headquarters North
Major general Kristin Lund, General of Home Guard,
British Embassy in Oslo, Defence Attache
Lieutenant-Colonel David Sommerfield
Sir Admiral Allan Massey, Second Sea Lord, Royal Navy,

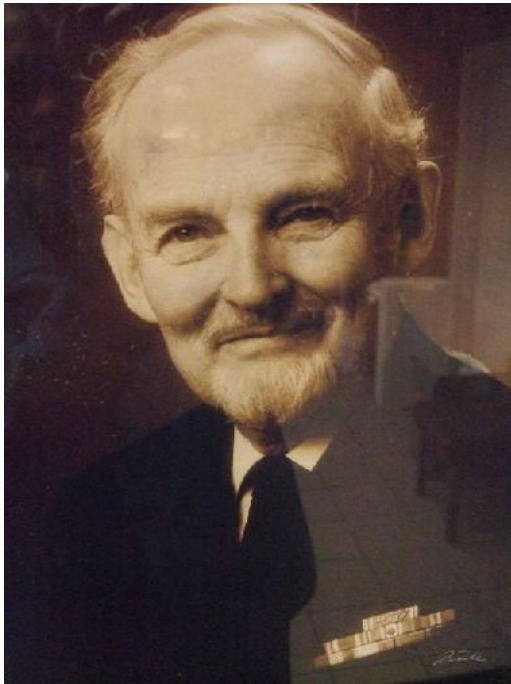
Lars-Magne Skulbru, regional chief of Naval Home Guard
Hill-Marta Solberg, County Governor of Nordland
Ann Helen Jusnes, Dean of Lutheran Church in Lofoten
Eivind Solheim, Director of Nordland County Hospital
Stein Iversen, Mayor of Flakstad Municipality
Randi Gregersen, Municipal Department leader of Flakstad

George Harlow, veteran from HMS Penelope
Edith Harlow, wife of veteran
Ian Harlow, son of veteran
Cheryl Harlow, daughter in law
Ken Robinson, veteran from HMS Cossack
Keith Batchelor, archivar from, Cossack
Keith Batchelor wife of veteran
Lenning Johansen, local veteran from Skjelfjord
Anna Johansen, wife of veteran
Alf Johansen, local veteran from Skjelfjord
Antonie Johansen, wife of veteran
Laila Johnsen, representing veteran Konrad Johnsen, Skjelfjord
Hartvig Arve Sverdrup, representing veretan Hartvik Sverdrup, Reine
William Hagvåg, manager of Lofoten War Museum, Svolvær
John Sverre Lorentzen, Director of Lorentzen Mechanic Industries, Kabelvåg

Frank A Hansen, North-Norway Manning/Recruitment
Knut A Vollstad, North-Norway Manning/Recruitment
Lars A Andersen, North-Norway Manning/Recruitment
Leif -A Johnsen, North-Norway Manning/Recruitment
Jan H Andreassen, North-Norway Manning/Recruitment
Arild S. Hjelle, North-Norway Manning/Recruitment

Magnus Johan Pedersen
May Vigdis Pedersen
Frid Arntzen, Inhabitants Association of Skjelfjord
Magnhild Johnsen, Inhabitants Association of Skjelfjord
Cecilie Johnsen, Inhabitants Association of Skjelfjord
Ranveig Myklebust, Inhabitants Association of Skjelfjord
Bernt Johnsen, Inhabitants Association of Skjelfjord
Trond Myklebust, Inhabitants Association of Skjelfjord

Hartvig Sverdrup Sr. var sentral kontakt med de allierte under hendelsene i Skjelfjord i 1940.

Hartvig Arve Sverdrup Jr. og hans sønn Hartvig Magnus i samtale med prosjektleder Frid om billedarkivet etter senior.

Kulturprogram under festmiddagen ifm avduking av minnebauta i Skjelfjord 28.8.2010. Veteraner fra England, Australia og Norge med familie var hedersgjester.

Fylkesmann i Nordland, Hill Martha Solberg holder tale. Hartvig Arve Sverdrup nærmest.

